

ОСОБЛИВОСТІ НАЛЕЖНОЇ ПРАВОВОЇ ПРОЦЕДУРИ В НОТАРІАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

5. Толочко В.М., Галий Л.В. Требования к персоналу фармацевтических организаций: квалификация или компетенции? // Провизор. – 2009. – № 3. – С. 20 – 22.

6. Спенсер С., Спенсер Л. Компетенции на работе. Пер. с англ. – М.: HIPPO, 2005. – 384 с.

7. ArleneS. Hirsh. 101 Proven Time-Saving Checkliststo Organizeand PlanYour Career Search, LISTWorks, 2005. – 184 p.

8. Армстронг М. Практика управления человеческими ресурсами. – 8-е изд. / Пер. с англ. под ред. С.К. Мордовина. – СПб.: Питер, 2008. – 832 с.

Стаття надійшла до редакції 25.04.2015

УДК 347.961:35.077.7

Василь Огородник, студент 5-го курсу, факультету європейського права та правознавства
Ужгородського національного університету

ОСОБЛИВОСТІ НАЛЕЖНОЇ ПРАВОВОЇ ПРОЦЕДУРИ В НОТАРІАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

У статті здійснено спробу проаналізувати особливості належної правової процедури в нотаріальному процесі України, як діяльності для забезпечення надійної охорони прав суб'єктів цивільних правовідносин.

Ключові слова: нотаріус, нотаріальний процес, правова процедура, охорона прав.

Лит. 7.

Василий Огородник, студент 5-ва курса, факультета европейского права и правоведения
Ужгородского национального университета

ОСОБЕННОСТИ НАДЛЕЖАЩЕЙ ПРАВОВОЙ ПРОЦЕДУРЫ В НОТАРИАЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ

В статье сделана попытка проанализировать особенности надлежащей правовой процедуры в нотариальном процессе Украины, как деятельности для обеспечения надежной охраны прав субъектов гражданских правоотношений.

Ключевые слова: нотариус, нотариальный процесс, правовая процедура, охрана прав.

Vasyl Ohorodnyk, 5th year Student, European Law and Jurisprudence Faculty
Uzhgorod National University

FEATURES DUE PROCESS OF LAW IN THE NOTARIAL PROCEDURE

The author tried to review peculiarities of due process in the notarian procedure of Ukraine as activity to providing the reliable protection rights of subjects of civil relationship.

Keywords: notary, notarial process, legal procedure, protection of rights.

Постановка проблеми. З прийняттям Верховною Радою України 2 вересня 1993 року Закону України “Про нотаріат”, інститут нотаріату отримав нове дихання, оскільки, поряд з державним нотаріатом з’явився новий інститут – приватний нотаріат. Законодавство про нотаріат, як і все законодавство України, час від часу змінюється, і тому потребує розвитку наука, яка вивчає не лише нотаріальне законодавство, але й нотаріальну практику, з метою належного застосування нотаріусами чинного законодавства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковому дослідженні приділяється увага належній правовій процедурі в нотаріальному процесі.

Дослідженням поняттю нотаріального права та

нотаріально-процесуального права (нотаріальному процесу) присвятили свої дослідження С.Я. Фурса, Є.І. Фурса, В.В. Баранкова, В.В. Комаров, М.М. Дякович, Л.К. Радзівська та С.Г. Пасічник, Ф.М. Медвідь, В.Ф. Усенко, Я.Ф. Медвідь, Л.С. Сміян, Ю.В. Нікітін, П.Г. Хоменко та інші.

Формулювання цілей статті – визначити поняття належної правової процедури України та нотаріально-процесуального права України, з’ясувати завдання нотаріату та методи нотаріального права.

Виклад основного матеріалу. Слово нотаріус походить від латинського *notarius*, тобто писар, стенограф, секретар. Термін “нотаріат” в сучасному українському праві багатозначний та використовується в декількох значеннях.

Належна правова процедура (з англ. – *due*

process of law) – це застосування права органами правосуддя (судами) відповідно до встановлених і санкціонованих державою юридичних принципів і процедур для гарантування і захисту конституційних та індивідуальних прав людини і громадянина, у тому числі й юридичної особи. Причому знов-таки слід мати на увазі, що під правом у західній юриспруденції розуміють не тільки писані норми позитивного законодавства, а й неписані норми та принципи, які визнаються судами та закріплюються судовою практикою. Конституційне положення про належну правову процедуру гарантує право особи, яка зазнає фізичної, матеріальної та моральної шкоди від держави, на звернення до суду відповідної юрисдикції для захисту свого права на життя, свободу та власність, а також для захисту будь-якого іншого права, гарантованого законодавством, переважно – законом. Воно додатково включає право бути заслуханим у судовому засіданні, а також право на подання доказів існування юридичних фактів, які стосуються зазначеного права особи [1, 57 – 61].

Детальну характеристику нотаріальної діяльності надано М.М. Дякович. Одними з основних ознак нотаріальної діяльності є:

1. Здійснення нотаріальної діяльності, визначеними в статті 1 Закону України “Про нотаріат” спеціальними органами, зокрема нотаріусами;

2. Нотаріальна діяльність провадиться з метою надання юридичної вірогідності посвідчених нотаріусами прав, а також фактів, що мають юридичне значення, та вчинення інших нотаріальних дій;

3. Вчинення нотаріальних дій від імені держави та у відповідності до законодавства України;

4. Діяльність під особисту відповідальність приватного нотаріуса за шкоду, заподіяну особі внаслідок незаконних дій або недбалості відповідно до статті 27 Закону України “Про нотаріат”;

5. Повноваження щодо вчинення нотаріальних дій;

6. Некомерційний характер нотаріальної діяльності та інші [2, 280].

Особливістю належної правової процедури в нотаріальному процесі є належна правова процедура, як би це банально не звучало. Нотаріальні провадження можуть поділятися на певні види, тобто їх класифікація може здійснюватися за різними ознаками, що допомагають кращому розумінню та запам'ятовуванню досить широкого їх переліку (ст. 34 Закону України).

Класифікуючи нотаріальні дії (нотаріальні провадження), ми упорядковуємо та полегшуємо їх аналіз, звертаємо увагу на особливості їх дослідження та оцінку залежно від місця, яке вони займають у класифікаційній системі. Така класифікація має як теоретичне, так і практичне значення. Групуючи нотаріальні провадження за певними ознаками, ми вивчаємо їх матеріальну та процесуальну природу, що дає можливість говорити про подальший розвиток теорії нотаріального процесу та її вплив на становлення й удосконалення законодавства про нотаріат [3, 252].

Нотаріальним процесом охоплюються різні види нотаріальних проваджень, правові особливості яких визначають специфіку нотаріального процесу з їх вчинення. Це є підставою для виділення їх характерних ознак.

Авторами виділяються такі критерії, які можуть стати загальною підставою для класифікації нотаріальних проваджень за видами, а саме:

- залежно від виконуваних нотаріатом функцій;
- правовий зміст і мета нотаріального провадження;
- порядок вчинення нотаріального провадження;
- строки зберігання нотаріальних документів;
- кількісний склад учасників нотаріального процесу [4, 686].

Виходячи із функціонального аналізу виконуваних нотаріусами повноважень, нотаріальні провадження можна поділяти на види за такими критеріями:

Залежно від виконуваних нотаріатом функцій правоохоронні та правозахисні:

- правоохоронні, які спрямовані на попередження можливості виникнення правопорушень. Саме до цієї групи ми може віднести посвідчення договорів. Оскільки сторони, посвідчуючи договір у нотаріальному порядку, включаючи і випадок, коли він не підлягає обов'язковому нотаріальному порядку, запобігають правопорушенням та виникненню судових спорів, таким чином нотаріуси у безспірному порядку охороняють права та інтереси фізичних і юридичних осіб, забезпечуючи їх належну реалізацію. Якщо ж сторонами не були дотримані вимоги закону про нотаріальне посвідчення договору, він, згідно з ч. 1 ст. 220 ЦК, є нікчемним. Наслідки такого договору передбачені ст. 216 ЦК;

- правозахисні, які вчиняються з метою усунення вчинених правопорушень, наприклад: вчинення протесту векселя; вчинення виконавчих

написів на опротестованих векселях та нотаріально посвідчених договорах про стягнення грошових сум та передачі майна згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 29 червня 1999 р. № 1172 “Затвердження Переліку документів, за якими стягнення заборгованості проводиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів”. Наприклад: договір позики був нотаріально посвідчений, проте позичальник своєчасно, тобто у визначений договором строк (ч. 1 ст. 1049 ЦК), не виконав взятє на себе зобов’язання повернути позикодавцю, передбачену договором суму грошей (ст. 1046 ЦК). Тому нотаріальна процесуальна форма даного договору забезпечує позикодавцю можливість вчинити на ньому виконавчий напис, тобто надати йому виконавчої сили. Якщо ж таке зобов’язання не буде виконуватися позичальником добровільно, договір із вчиненням на ньому виконавчим написом, згідно Закону України “Про виконавче провадження”, буде підставою для відкриття державним виконавцем виконавчого провадження та здійснення примусового виконання даного зобов’язання. Загальноприйняті значення застосованих понять “процедура” та “процес” можна знайти в різних джерелах, включаючи юридичні. Але, на нашу думку, доцільно їх сприймати об’єктивно та історично, у зв’язку з цим почнемо дослідження з аналізу цих понять, які викладаються не в юридичних джерелах. Так, процедура (від лат. *procedere* – іду вперед) означає порядок виконання низку послідовних дій, необхідних для досягнення чого-небудь: процедура підписання договору, судова процедура, складна процедура тощо. Слід зазначити, що в англійській мові, як і у французькій, дане поняття застосовується з тим самим змістом, як і в стародавньому Римі. Звернемо увагу на те, що тут йдеться про порядок виконання послідовних дій, а не на їх вчинення [5, 972].

Поняття “процес” (від лат. *processus* – просування), – послідовна зміна стану об’єкта в часі. Природа його може бути довільною: матеріальний (природний або штучний) або ідеальний (поняття, теорія тощо) об’єкт породжує відповідно матеріальний або ідеальний процес (наприклад, процес приготування їжі тощо). Якщо процес пов’язаний з діяльністю, яка має ціль, то в ньому часто виділяють етапи (звичайно, пов’язані з проміжковими цілями). Отже, в цьому визначенні прослідковується зміна стану, що є характерним для реальних дій.

Якщо прослідкувати за наведеними у спеціальних юридичних словниках визначеннями

цих понять, то вийде, що окремі автори не вважають процедуру юридичним поняттям, оскільки вони розкривають лише термін “процес” як порядок розгляду справ у суді або адміністративному органі. З наведеного можна зробити й інший висновок: вчені не вважають поняття “процес” властивим лише діяльності судів [6, 201].

Інші науковці взагалі не відрізняють ці поняття за змістом і пропонують сприймати процедуру як встановлений порядок розгляду справ, а процес – як порядок розгляду справ у судах або адміністративних органах. Тобто в останньому визначенні робиться спроба розмежувати ці поняття і надати поняттю “процес” вужчого змісту.

У цьому контексті можна погодитися з позицією С.Я. Фурси, яка влучно зазначає: “... про нотаріат необхідно також говорити як про спеціальну процедуру вчинення нотаріальних дій, яка передбачена та регулюється нормами законодавства. У зв’язку з цим можна сказати, що процедура – це статична норма, а процесуальна діяльність – її динамічний критерій, що має постійно перевіряти нотаріальну процедуру на відповідність її потребам окремих осіб і суспільства. Як бачимо, відбувається взаємний вплив процедури на правильність діяльності нотаріусів, що має контролюватися органами юстиції, судом, прокуратурою та іншими державними органами, і, одночасно, нотаріуси вчиняючи нотаріальні дії, будуть постійно “перевіряти” процедуру на її “дієздатність” в конкретних умовах та мають позитивно впливати на її вдосконалення відповідно до потреб охорони і захисту інтересів всіх суб’єктів, у тому числі й державних” [7, 59 – 62].

Висновки. Отже, Враховуючи динаміку розвитку нотаріату, норми нотаріального права та нотаріально – процесуального права України потребують змін та удосконалення, як на законодавчому рівні, так і на підзаконному. З метою гарантування прав і законних інтересів громадян та юридичних осіб юрисдикційна нотаріальна діяльність повинна здійснюватися у процесуальній формі.

Узагальнюючи даний підтекст, хотів би додати, що нотаріальне право як систематизована галузь регулює певну групу комплексних суспільних відносин і являє собою, таким чином, комплексну інтегровану галузь права. Нотаріальне право пов’язане адміністративним, господарським, трудовим, податковим та іншими галузями права, без яких неможливе регулювання здійснення

НАВЧАЛЬНИЙ РЕСУРС УРОКІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ДЛЯ РОЗВИТКУ ДОТИКОВОГО СПРИЙМАННЯ УЧНІВ

нотаріальної діяльності і для досягнення належної правової процедури потрібно дотримання законності.

1. Аналіз зарубіжного досвіду державного регулювання нотаріальною діяльністю та пріоритети запозичення в Україні // Підприємництво, господарство та право. – 2003. – №7. – С. 57–61.

2. Сміян Л.С., Нікітін Ю.В., Хоменко П.Г. Нотаріат в Україні: Навчальний посібник 2-е вид., стереотип. За ред. Ю.В. Шкітіна. – К.: КНТ, 2008. – 680 с.

3. Самсонов В.В., В.В. Ефимова. Нотариат: курс лекцій: учебное пособие для вузов. – М.: Издательство “Экзамен”. 2006. – 252 с.

4. Дякович М.М. Нотаріальне право України: Навч. посібн. – К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2009. – 686 с.

5. Фурса С.Я., Фурса Є.І. Нотаріат в Україні. Теорія і практика: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: А.С.К., 2001. – 975 с.

6. Павлик П.М., Кілічава Т.М. Нотаріат України. – К.: Університет “Україна”, 2007. – 201 с.

7. Пульнева О.С. Нотаріальний акт як інструмент доказування у Франції // Юриспруденція: теорія і практика. – 2006. – № 8. – С. 59–62.

Стаття надійшла до редакції 20.04.2015

УДК 373.3.091.33:331

Альона Марченко, студентка 4-го курсу ННІ СПМО
Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

НАВЧАЛЬНИЙ РЕСУРС УРОКІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ДЛЯ РОЗВИТКУ ДОТИКОВОГО СПРИЙМАННЯ УЧНІВ

У статті автором розглядаються питання формування чуттєвої сфери дітей молодшого шкільного віку. Було проаналізовано нормативні та навчально-методичні документи, що дало змогу виявити навчальний потенціал уроків трудового навчання для формування тактильних відчуттів дитини. Автором зроблено висновок, що на уроках трудового навчання є певний ресурс, але він недостатній і потребує удосконалення.

Ключові слова: дотикове сприймання, початкове навчання, уроки трудового навчання, молодший школяр.

Табл. 2. Літ. 12.

Алена Марченко, студентка 4-го курсу УНІ СПМО
Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

УЧЕБНЫЙ РЕСУРС УРОКОВ ТРУДОВОГО ОБУЧЕНИЯ В НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ ДЛЯ РАЗВИТИЯ КАСАТЕЛЬНОГО ВОСПРИЯТИЯ УЧЕНИКОВ

В статье автором рассматриваются вопросы формирования чувственной сферы детей младшего школьного возраста. Были проанализированы нормативные и научно-методические документы, что позволило выявить учебный потенциал уроков трудового обучения для формирования тактильных восприятий ребенка. Автором был сделан вывод, что на уроках трудового обучения есть определенный ресурс, но он недостаточный и требует усовершенствования.

Ключевые слова: тактильное восприятие, начальное обучение, уроки трудового обучения, младший школьник.

Alyona Marchenko, 4th year Student
Melitopol State Pedagogical University
by B. Khmelnytsky

TRAINING RESOURCE OF LABOR CLASSES FOR DEVELOPMENT THE TACTILE PERCEPTION IN PUPILS OF ELEMENTARY SCHOOL

In this article the author discusses the formation of sensual sphere of primary school's pupils. Also were analyzed normative and scientifically-methodical documents, that allowed to educe educational potential of classes of the labor educating for forming of the tactile feelings of child. Was made the conclusion by the author, that there is a certain resource on the labor training classes, but it is insufficient and requires an improvement.

Keywords: tactile perception, elementary education, labor training classes, elementary school pupils.

Постановка проблеми. Початкова школа, як ланка безперервної освіти, орієнтована на оволодіння учнями компетентностей, які передбачені програмою, що орієнтовані на загальний психічний, зокрема сенсорний розвиток. На досягнення поставленої